

Beslutningsforslag nr. B 141. Fremsat den 13. marts 2001 af Yvonne Herløv Andersen (CD), Birthe Skaarup (DF) og Tove Videbæk (KRF)

Forslag til folketingsbeslutning

om forbud mod anvendelse af sølvamalgam i tandbehandlingen af børn og unge op til 19 år samt gravide kvinder

Folketinget opfordrer regeringen til inden udgangen af 2001 at tage initiativ til at forbyde anvendelsen af kviksølvholdigt amalgam i tandbehandlingen af børn og unge op til 19 år samt gra-

vide kvinder. Samtidig opfordrer Folketinget regeringen til at foretage de nødvendige ændringer i de økonomiske tilskud fra den offentlige sygesikring til tandbehandling af de berørte grupper.

Bemærkninger til forslaget

Forslaget tager udgangspunkt i et forsigtighedsprincip med det formål at sikre især børn og unge samt gravide kvinder mod mulige skadevirkninger af kviksølvholdigt tandfyldningsmateriale. Samtidig nedbringes herved kviksølvbelastningen af miljøet.

Gennem årtier har der været ført en veritabel »amalgamkrig« både i Danmark og en række andre lande, idet det ikke har været muligt at føre videnskabeligt bevis for, at det kviksølvholdige tandfyldningsmateriale amalgam er sundhedsskadeligt. Ikke desto mindre er det kendt, at alvorlige og meget ubehagelige sygdomstilstande, som ikke har kunnet behandles, er blevet bragt til ophør ved udskiftning af amalgamplomber i tænderne. Dette har ført til, at lande som Sverige, Norge, Tyskland og Østrig har begrænset brugen af amalgam og ikke anvender materialet til børn og gravide kvinder. I Tyskland bruges amalgam endvidere ikke til nyrepatienter, og i Schweiz ophørte man helt at undervise i brugen af amalgam ved tandlægeskolen i Zürich i 1992/93.

Ud over allergiske reaktioner i mundhulen er de alvorligste sygdomstilstande, som amalgam mistænkes for at kunne fremkalde, problemer med nervesystemet, immunsystemet og nyrerne. Kviksølv går direkte i hjernen og videre til lunger, blod og indre organer og har effekt ved selv meget lave koncentrationer. Den svenske professor i miljømedicin Matts Berlin¹⁾, som også har været ordfører for WHO i spørgsmål om kviksølv, anslår, at ca. 1 pct. af patienterne med amalgamplomber får problemer af den omtalte karakter.

Forsvarerne for amalgam har hidtil, ud over den manglende dokumentation for sundhedsrisikoen, henvist til materialets gode egenskaber. Således også Sundhedsstyrelsen i Danmark, der dog har oplyst²⁾, at der findes en række tandfyldningsmaterialer, herunder plast, der på sundhedsfagligt forsvarlig vis kan er-

statte sølvamalgam. Disse materialer har, ligesom amalgam, både fordele og ulemper. Sundhedsstyrelsen er ikke bekendt med, at der på nuværende tidspunkt er udviklet et tandfyldningsmateriale, der helt kan erstatte sølvamalgam.

Til forsvar for ikke at skride ind over for anvendelse af amalgam af sundhedsmæssige årsager vil nogle endvidere anføre, at stadigt bedre dentalmaterialer, samtidig med at flere og flere mennesker afviser amalgam i tænderne af kosmetiske grunde, simpelt hen betyder, at problemet efterhånden løser sig selv. Det er imidlertid forslagsstillernes opfattelse, at man bør lægge et forsigtighedsprincip til grund og lade tvivlen komme patienterne til gode. I første række børn og unge samt gravide kvinder.

Til støtte herfor taler konklusionen³⁾ i en rapport fra 1998 fra det svenske Forskningsrådsnämnden⁴⁾, der blandt andet siger, at en forekomst af personer med sygdom forårsaget af amalgam ikke er bevist, men at den ikke kan udelukkes. En rapport fra Statens Helse-tilsyn i Norge⁵⁾, ligeledes fra 1998, konkluderer om amalgam, at der ikke er videnskabeligt belæg for en sammenhæng mellem amalgam og skader på helbredet. Men samtidig siges det, at det er sandsynliggjort, at for et mindretal i befolkningen kan den naturlige biologiske respons på kviksølveksponering medføre helbredsproblemer.

Hensynet til det ydre miljø og OECD's bestræbelser i så hensende foranledigede i 1994⁶⁾ Miljøstyrelsen til at foreslå et forbud mod anvendelse af amalgamfyldninger pr. 1. januar 1999. På trods af at man fandt et forbud hensigtsmæssigt, blev fristen imidlertid i 1998 udsat "indtil videre" på grund af modstand fra Sundhedsstyrelsen. Angiveligvis på grund af vanskeligheder med at finde et velegnet alternativ til amalgam.

¹⁾ Jf. TV 2 Lorry om anvendelse af amalgam den 27. og 28. december 2000

²⁾ Svar på spm. S 16 til sundhedsministeren (3/10 2000)

³⁾ Jf. bilag 1

⁴⁾ Nedsat af den svenske regering i april 1997. Fra 1. januar 2001 indgår FRN i den nye myndighed Vetenskabsrådet

⁵⁾ Jf. svar på spørgsmål 131, Sundhedsudvalget, alm. del 1998-99

⁶⁾ Jf. Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 520 af 9. juni 1994

Sygesikringstilskud

Ved en gennemførelse af forslaget vil der samtidig skulle foretages ændringer i de nuværende økonomi-

ske tilskud fra den offentlige sygesikring til tandbehandling, så de berørte patienter får tilskud til tandfyldningsmateriale, der erstatter amalgam.

*Skriftlig fremsættelse***Yvonne Herløv Andersen (CD):**

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om forbud mod anvendelse af sølvamalgam i tandbehandlingen af børn og unge op til 19 år samt gravide kvinder.

(Beslutningsforslag nr. B 141).

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.

Bilag

Uddrag af det svenske Socialudskottets betänkande 1997/98: SoU25, Reformerat tandvårdsstöd (afskaffelse af tilskud til amalgamfyldninger)

Forskningsrådsnämnden (FRN) har haft regeringens uppdrag att genomföra vissa aktiviteter i syfte att skapa överblick över samt fördjupa kunskap om de eventuella hälsoeffekterna av kvicksilver från amalgam (oral galvanism). Uppdraget redovisades i april 1998. FRN konstaterar i sin rapport att det föreligger en betydande internationell samsyn om amalgam bland etablerade experter i de avseendena att dess användning som dentalimplantat är säker, att sällsynta bieffekter inskränker sig till plombnära inflammationer i munhålan utan någon vetenskapligt visad koppling till vidare medicinska systemeffekter samt att avlägsnandet av dentala amalgaminplantat inte vetenskapligt visats medföra någon varaktig förbättring av det allmänna hälsotillståndet. Samtidigt konstaterar FRN bl.a. att en stor och aktiv patientgrupp och ett mindre antal forskare inom området inte delar dessa bedömningar och att Tandvårdsskadeförbundet kräver ett totalförbud mot kvicksilver i dentalimplantat. Enligt FRN finns ett tydligt kvarstående forskningsbehov på området, varför de forskningsprogram som WHO:s och EU:s experter föreslår bör få fullt svenskt stöd. Nya data visar att variationen i exposition, upptag och känslighet mellan individer för kvicksilver från amalgamfyllningar är betydande. FRN framhåller vikten av att framtida riskbedömningar av dentalfyllnadsmaterial beaktar sådana individuella skillnader. *Nämndens ledamöter var eniga om att det inte kan uteslutas att det förekommer personer som lider av amalgamorsakad ohälsa.*

Några ledamöter bedömer också att man har tacksägelse för att det finns en grupp personer som lider av amalgamorsakad ohälsa, men att storleken av denna grupp i dagsläget ej går att fastställa. FRN ansluter sig till WHO:s expertgrupps rekommendation att behandling måste ske utifrån individens förutsättningar när personer uppvisar negativa biologiska reaktioner mot tandfyllnadsmaterial. FRN föreslår bl.a. att ett enhetligt system för rapportering av biverkningar införs för områdena livsmedel, kroppsimplantat, dentalimplantat, kosmetika och livsmedelstillsatser med beaktande också av fördröjda effekter och långtidseffekter.

Uddrag af sundhedsministerens svar på spørgsmål 99, Miljø- og Planlægningsudvalget, alm. del, 1997/98 2. samling.

I april 1997 nedsatte den svenske regering Forskningsrådsnämnden (FRN), som fik til opgave at opsamle al viden om eventuelle sundhedsrisici ved brug af kviksølvholdigt amalgam. FRN's konklusioner i rapporten fra april 1998 er stort set de samme som alle tidligere rapporter: *Der er ingen sundhedsrisiko ved anvendelse af amalgam, men enkelte patienter er allergiske over for amalgam, hvilket viser sig som lokale, fyldningsnære reaktioner i mundhulen. Der mangler forskning på området. Til slut konstaterer FRN, at alle typer fyldningsmaterialer på lang sigt kan indebære en sundhedsrisiko for patienten.*